

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДОНЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТУСА**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою

ДонНУ імені Василя Стуса

Протокол від «26» 06 2026 № 18

ВВЕДЕНО В ДІЮ

наказом від «30» 06 2026

№ 138/01-02

**ПОЛОЖЕННЯ
ПРО ПОРЯДОК ВИЗНАЧЕННЯ ТА ЛІКВІДАЦІЇ
АКАДЕМІЧНОЇ РІЗНИЦІ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ
У ДОНЕЦЬКОМУ НАЦІОНАЛЬНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТУСА**

ЗМІСТ

1. Загальні положення	3
2. Порядок роботи комісії з питань визнання та перезарахування результатів навчання	3
3. Визначення та встановлення академічної різниці	5
4. Порядок ліквідації академічної різниці.....	9
5. Оформлення та фіксація результатів.....	10
6. Порядок оскарження рішень комісії.....	10
7. Прикінцеві положення	12

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Положення про порядок визначення та ліквідації академічної різниці здобувачів вищої освіти у Донецькому національному університеті імені Василя Стуса (далі – Положення) визначає порядок організації процесу встановлення та ліквідації академічної різниці зазначених здобувачів.

1.2. Академічна різниця – це розбіжність освітніх компонентів навчального плану, що виникає внаслідок відмінностей між освітньою програмою (або напрямом підготовки – для освітніх програм попередніх періодів), за якою здобувач раніше навчався, та освітньою програмою, за якою він продовжує навчання (після поновлення, переведення, допуску до навчання після переривання освітнього процесу або вступу на основі НРК 5), і встановлюється на момент поновлення або допуску до освітнього процесу.

1.3. Положення визначає порядок:

1) визначення академічної різниці та перезарахування освітніх компонентів для здобувачів усіх форм здобуття освіти, які:

- переведені або поновлені з інших закладів вищої освіти, зокрема іноземних;
- продовжують здобуття освіти після академічної відпустки або повторного вступу;
- поновлені на навчання після відрахування;
- навчаються на іншій спеціальності того самого освітнього ступеня (освітньо-кваліфікаційного рівня).

2) визнання та перезарахування кредитів ЄКТС для здобуття освітнього ступеня бакалавра на основі освітньо-кваліфікаційного рівня молодшого спеціаліста, освітнього ступеня молодшого бакалавра, бакалавра або фахового молодшого бакалавра для здобувачів вищої освіти усіх форм здобуття освіти, які вступають на перший рік зі скороченим терміном для здобуття освітнього ступеня бакалавра.

1.4. Дія Положення поширюється на всі факультети / ННІ Університету.

2. ПОРЯДОК РОБОТИ КОМІСІЇ З ПИТАНЬ ВИЗНАННЯ ТА ПЕРЕЗАРАХУВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

2.1. Перезарахування результатів навчання, отриманих здобувачем вищої освіти за освітніми компонентами, які були опановані ним у попередній період навчання, здійснюється за рішенням спеціально створеної Комісії з питань визнання та перезарахування результатів навчання (далі – Комісія). Комісія

створюється для розгляду питань щодо визнання та перезарахування освітніх компонентів здобувачам вищої освіти, які:

- поновлюються на навчання;
- переводяться з інших закладів освіти;
- вступають для здобуття освіти на основі раніше здобутого освітнього ступеня або освітньо-кваліфікаційного рівня;
- мають результати навчання, отримані в межах інших освітніх програм, що можуть бути визнані відповідно до цього Положення.

Комісія затверджується розпорядженням декана факультету / директора навчально-наукового інституту.

2.2. До складу Комісії входять: голова Комісії; секретар Комісії; гарант відповідної освітньої програми; декан факультету / директор ННІ або його заступник; завідувач кафедри; науково-педагогічні працівники, які забезпечують викладання освітніх компонентів, що підлягають визнанню та перезарахуванню; інші фахівці за потреби.

Кількісний та персональний склад Комісії визначається з урахуванням необхідності забезпечення об'єктивного, комплексного та фахового розгляду питання щодо визнання результатів навчання. Склад Комісії зазвичай становить не менше трьох осіб.

2.3. Рішення про визнання та перезарахування освітніх компонентів ухвалюється Комісією за результатами:

- аналізу компетентностей, якими оволодів здобувач, та результатів навчання, отриманих під час вивчення відповідних освітніх компонентів;
- порівняння змісту освітніх компонентів, передбачених попередньою та чинною освітніми програмами, їх обсягу в годинах та кредитах ЄКТС, форм організації навчання та форм підсумкового контролю;
- співбесіди зі здобувачем, яка проводиться з метою уточнення змісту попереднього навчання, аналізу результатів навчання, академічної успішності за попередній період навчання та визначення можливості продовження навчання за відповідною освітньою програмою.

Під час ухвалення рішення Комісія враховує відповідність змісту освітніх компонентів, результатів навчання та сформованих компетентностей вимогам освітньої програми. За результатами розгляду Комісія визначає перелік освітніх компонентів та кількість кредитів ЄКТС, що підлягають визнанню та перезарахуванню, та оформлює своє рішення протоколом засідання Комісії.

2.4. Визнання та перезарахування кредитів ЄКТС здобувачам вищої освіти, які вступили на навчання зі скороченим терміном здобуття освіти на основі раніше здобутої освіти, здійснюється відповідно до порядку, визначеного пунктами 2.1–2.3 цього Положення.

2.5. Під час формування та роботи Комісії її голова та всі члени зобов'язані дотримуватися вимог законодавства України щодо запобігання та врегулювання конфлікту інтересів.

У разі наявності реального або потенційного конфлікту інтересів щодо здобувача або питань, що розглядаються Комісією, відповідна особа зобов'язана невідкладно повідомити про це голову Комісії та не брати участі в обговоренні, оцінюванні та ухваленні рішення.

До обставин, що можуть свідчити про наявність конфлікту інтересів, зокрема належать:

- родинні або близькі особисті стосунки зі здобувачем;
- безпосереднє службове підпорядкування;
- спільна участь у наукових, освітніх, грантових або інших проектах;
- наявність майнового або немайнового приватного інтересу;
- інші обставини, що можуть вплинути на об'єктивність та неупередженість ухвалення рішення.

Інформація про наявність конфлікту інтересів, самовідвід або відвід члена Комісії обов'язково фіксується у протоколі засідання Комісії. У разі необхідності заміна члена Комісії здійснюється у порядку, визначеному внутрішніми нормативними документами Університету.

2.6. Рішення Комісії може бути оскаржене у порядку, встановленому розділом 5 цього Положення.

3. ВИЗНАЧЕННЯ ТА ВСТАНОВЛЕННЯ АКАДЕМІЧНОЇ РІЗНИЦІ

3.1. Визнання результатів

Визнання результатів навчання здійснюється на основі Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи.

Порівняння обсягу навчального навантаження має ґрунтуватися на зіставленні результатів навчання, яких було досягнуто здобувачем вищої освіти відповідно до академічної довідки або додатка до диплома та результатів навчання, запланованих освітньою програмою відповідної спеціальності.

Перерахунок обсягу навчального навантаження, облікованого до запровадження Європейської кредитно-трансферної системи перераховується в кредити ЄКТС шляхом множення кількості облікованих годин на 5/6 та подальшого ділення обсягу навчального навантаження, визначених у годинах, на 30 годин із заокругленням до цілого числа. Мінімальний обсяг навчального навантаження одного навчального року становить 60 кредитів ЄКТС.

Експериментальні кредити ЄКТС обсягом 36 годин, які були запроваджені наказом Міністерства освіти і науки України від 20 жовтня 2004 року № 812,

замінюються на кредити ЄКТС обсягом 30 годин без зміни кількості кредитів. Освітнім компонентам, які плануються у тижнях (практична підготовка та кваліфікаційні роботи), встановлюється 1,5 кредити ЄКТС за кожний тиждень. Під час проведення перерахунку рекомендується встановлювати освітнім компонентам значення кредитів, які є цілими числами, із округленням у бік збільшення.

Максимально допустимий обсяг академічної різниці у разі поновлення, переведення здобувача або інших причин не може перевищувати 20 кредитів (10 кредитів у разі зарахування на останній курс чи рік навчання).

3.2. Порядок перезарахування освітніх компонентів

Перезарахування – це процес встановлення відповідності раніше отриманих здобувачем результатів опанування освітньої компоненти, її обсягу, до тієї, що зазначена в поточному навчальному плані освітньої програми. Перезарахування освітніх компонентів за результатами їх вивчення в інших ЗВО не зменшує терміну здобуття освіти та відповідальності Університету за рівень знань випускників з усіх освітніх компонентів, передбачених навчальним планом.

Перезарахування освітніх компонентів здійснюється за заявою здобувача на підставі академічної довідки або додатка до документа про вищу освіту, виданого закладом вищої освіти. Перезарахування здійснюється за результатами переведення або поновлення здобувачів з інших закладів вищої освіти, зокрема іноземних, а також за результатами академічної мобільності.

Рішення про перезарахування освітніх компонентів ухвалюється Комісією у термін до 10 робочих днів із дати надходження повного пакета документів здобувача, але не пізніше 10 робочих днів від початку відповідного семестру (за наявності академічної мобільності або переведення), якщо:

- екзамен, складений у закладі вищої освіти, де навчався здобувач, може бути зарахований як залік із відповідною оцінкою за шкалою ЄКТС;
- залік, якщо його було оцінено за шкалою ЄКТС, може бути зарахований як екзамен із відповідною оцінкою за умови достатності обсягу освітнього компонента (у кредитах ЄКТС) та повного досягнення результатів навчання, визначених освітньою програмою; водночас враховується відповідність змісту та результатів навчання, а обсяг підготовки має бути не меншим за обсяг, передбачений чинною освітньою програмою;
- за згодою здобувача як вибіркові можуть зараховуватися освітні компоненти попередніх періодів навчання, що не можуть бути зараховані як обов'язкові;
- відрізняються назви освітніх компонентів, але у разі порівняння програм збігаються змістова частина та вимоги до компетентностей, форми контролю;

– загальний обсяг кредитів ЄКТС може відрізнятись, але становить не менше 75 % обсягу дисципліни, передбаченого навчальним планом Університету;

– декілька освітніх компонентів, які здобувач вивчав раніше, сукупно відповідають одній освітній компоненті;

– один освітній компонент відповідає кільком освітнім компонентам;

– відрізняється форма підсумкового контролю.

Під час перезарахування освітнього компонента зберігається раніше здобута позитивна оцінка навчальних досягнень здобувача. У разі переведення, поновлення осіб, які не навчалися за Європейською кредитно трансферною системою, оцінки, одержані ними, переводяться за шкалою ЄКТС та 100-бальною шкалою відповідно до чинної в Університеті шкали оцінювання за середніми значеннями.

Для перерахунку результатів навчання за 100-бальною шкалою, відмінною від університетської, використовують таку формулу:

$$A_{\text{факт}}^2 = A_{\text{min}}^2 + \frac{A_{\text{факт}}^1 - A_{\text{min}}^1}{A_{\text{max}}^1 - A_{\text{min}}^1} \times (A_{\text{max}}^2 - A_{\text{min}}^2), \text{ де}$$

$A_{\text{факт}}^2$ – фактична перезарахована оцінка, отримана студентом за 100-бальною шкалою;

$A_{\text{min}}^1 - A_{\text{max}}^1$ – мінімальне та максимальне значення шкали, яка відповідає оцінці за національною шкалою (відмінно, добре, задовільно) у ЗВО, з якого здійснюється переведення (поновлення) здобувача;

$A_{\text{факт}}^1$ – фактична оцінка, отримана здобувачем у ЗВО, з якого здійснюється переведення (поновлення);

$A_{\text{max}}^2 - A_{\text{min}}^2$ – мінімальне та максимальне значення 100-бальної шкали, яка відповідає оцінці за національною шкалою (відмінно, добре, задовільно) в Університеті.

Якщо оцінка з освітнього компонента складається з декількох оцінок, то претенденту виставляється середньозважена (за кількістю кредитів), до того ж кредити та години для вивчення цієї дисципліни підсумовуються.

Середньозважена оцінка визначається за формулою:

$$M = (Q_1 M_1 + Q_2 M_2 + \dots + Q_n M_n) / (Q_1 + Q_2 + \dots + Q_n), \text{ де}$$

M – середньозважена оцінка;

Q – загальний обсяг навчального часу та/або обсяг кредитів, відведених на вивчення освітнього компоненту упродовж семестру;

M_n – семестрова оцінка.

Претендент на переведення чи поновлення у складі здобувачів має право відмовитися від перезарахування дисципліни, якщо його не влаштовує отримана раніше оцінка, та скласти її як академічну різницю або вивчати повторно.

Ліквідація академічної різниці може здійснюватися на платній основі відповідно до умов договору про надання додаткових освітніх послуг.

3.3. Порядок визначення академічної різниці для здобувачів усіх форм здобуття освіти, які переведені з інших закладів вищої освіти, продовжують навчання після академічної відпустки або повторного навчання, поновлені на навчання після відрахування, здобувають освіту на іншій спеціальності того самого освітнього ступеня

Академічну різницю становлять дисципліни, які на момент переведення (поновлення) особою не вивчались або загальний обсяг годин (кредитів), відведений на вивчення дисципліни менший 75 % обсягу дисципліни, передбаченої навчальним планом Університету.

Академічною різницею не вважаються:

- відсутність курсової роботи з дисципліни (крім випадків, коли така курсова робота є окремим освітнім компонентом);
- інший вид / тип практичної підготовки;
- вибіркові освітні компоненти (їх перезарахування здійснюється на підставі цього Положення).

Якщо навчальним планом передбачено складання заліку та екзамену з освітнього компоненту, то до академічної різниці виноситься екзамен.

Якщо навчальним планом передбачено складання кількох заліків / екзаменів з одного освітнього компоненту, то до академічної різниці виноситься один залік / екзамен.

Загальний обсяг кредитів, які складають академічну різницю на час поновлення здобувача, не має перевищувати 20 кредитів.

3.4. Порядок визнання та перезарахування кредитів ЄКТС для здобуття освітнього ступеня бакалавра на основі НРК 5, НРК 6, НРК 7

Визнання результатів навчання здійснюється на основі Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи. Перезарахування кредитів – процес визнання кредитів, присвоєних в іншому закладі освіти.

Перезарахування кредитів відбувається на основі наданого здобувачем вищої освіти документа про здобутий освітньо-кваліфікаційний рівень молодшого спеціаліста (освітнього ступеня молодшого бакалавра, бакалавра або фахового молодшого бакалавра) та додатка до нього, де зазначено перелік та результати вивчення освітніх компонентів, кількість кредитів та інформацію про систему оцінювання навчальних здобутків учасника освітнього процесу.

Особам, які здобули освітньо-кваліфікаційний рівень молодшого спеціаліста (освітній ступінь молодшого бакалавра, бакалавра або фахового молодшого бакалавра), Університет може визнати та перезарахувати:

- вступникам на основі НРК 5 з урахуванням максимального обсягу, визначеного стандартами вищої освіти бакалавра (у разі відсутності визначеного стандартом максимального обсягу та для міждисциплінарних освітніх програм – не більше 60 кредитів ЄКТС;

- вступникам для здобуття ступеня бакалавра на основі НРК 6, НРК 7 – не більше 120 кредитів ЄКТС.

Визначення переліку дисциплін академічної різниці проводиться на основі вимог чинного стандарту вищої освіти з метою формування відповідних освітніх компонентів, їх логічної послідовності та кількості кредитів ЄКТС, необхідних для виконання ОП, а також очікуваних програмних результатів навчання (компетентностей), якими має оволодіти здобувач освітнього ступеня бакалавр.

Ліквідація академічної різниці особами, які здобули освітньо-кваліфікаційний рівень молодшого спеціаліста (освітній ступінь молодшого бакалавра, бакалавра або фахового молодшого бакалавра) та вступили на перший рік навчання освітнього ступеня бакалавра проводиться впродовж освітнього процесу в Університеті, але не пізніше дати допуску до атестації таких здобувачів вищої освіти.

4. ПОРЯДОК ЛІКВІДАЦІЇ АКАДЕМІЧНОЇ РІЗНИЦІ

4.1. Особи, яким визначена академічна різниця (після повернення з академічної відпустки, вступу на основі НРК 5) мають скласти її в терміни, визначені індивідуальним графіком складання академічної різниці – до початку заліково-екзаменаційної сесії. У разі поновлення на навчання чи переведення з іншого закладу вищої освіти академічна різниця має бути ліквідована до кінця першого семестру навчання в Університеті.

4.2. Основною формою оволодіння навчальним матеріалом під час ліквідації академічної різниці є самостійна робота. З метою сприяння підготовки до складання академічної різниці, кафедрами і деканатом факультету / дирекцією ННІ надається необхідна консультативно-роз'яснювальна допомога.

4.3. Кафедри, за якими закріплені освітні компоненти, що складають академічну різницю, надають необхідні навчально-методичні вказівки та рекомендації для самостійної роботи, забезпечують достатній рівень консультативної допомоги та об'єктивний підсумковий контроль знань.

4.4. Кожний освітній компонент, доданий до академічної різниці, заноситься до окремої відомості обліку успішності.

5. ОФОРМЛЕННЯ ТА ФІКСАЦІЯ РЕЗУЛЬТАТІВ

5.1. Підготовка матеріалів щодо перезарахування освітніх компонентів та визначення академічної різниці покладається на деканат факультету / дирекцію ННІ, до якого подано заяву на навчання.

5.2. Факультет / ННІ збирає:

- копії академічної довідки (витягу з індивідуального навчального плану, додатка до диплома), засвідчені відповідальною особою структурного підрозділу;

- заяву про перезарахування освітніх компонентів, погоджену деканом факультету / директором ННІ;

- витяг із протоколу засідання Комісії;

- інші заяви та документи здобувача (за наявності).

І далі передає до Приймальної комісії для долучення до матеріалів особової справи здобувача.

5.3. Записи про перезарахування результатів навчання вносяться до індивідуального навчального плану здобувача та засвідчуються підписом декана факультету / директора ННІ або його заступника. Записи про результати перезарахування вносяться в хронологічному порядку за семестрами освітньої програми, на яку здобувач зарахований. Визначений курс зарахування (зокрема скорочені програми на основі НРК 5) не впливає на порядок ведення записів у семестровій структурі.

5.4. Результати складання академічної різниці фіксуються у відомостях обліку успішності та індивідуальному навчальному плані здобувача. Відомості реєструються у журналі реєстрації залікових та екзаменаційних відомостей із відповідною позначкою.

5.5. Для осіб, які мають іноземні документи про освіту, обов'язковим є визнання результатів навчання та академічних прав, яке здійснюється відповідно до Порядку визнання в Україні документів про освіту, виданих іноземними закладами освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України, та інших нормативно-правових актів України і Міністерства освіти і науки України.

6. ПОРЯДОК ОСКАРЖЕННЯ РІШЕНЬ КОМІСІЇ

6.1. Рішення Комісії щодо визнання та перезарахування результатів навчання, визначення академічної різниці, відмови у перезарахуванні або визначення обсягу кредитів, що підлягають визнанню, можуть бути оскаржені здобувачем вищої освіти.

6.2. Оскарження здійснюється шляхом подання письмової заяви на ім'я ректора Університету протягом 5 робочих днів із дати ознайомлення з відповідним рішенням.

Заява подається через загальний відділ Університету або надсилається на офіційну електронну адресу Університету, визначену для прийому звернень. До заяви можуть додаватися документи, що обґрунтовують позицію здобувача. Розгляд звернення здійснюється відповідно до Закону України «Про звернення громадян» та внутрішніх нормативних документів Університету.

6.3. Для розгляду апеляції наказом ректора Університету створюється апеляційна комісія.

До складу апеляційної комісії можуть входити: ректор або проректор; працівники навчального відділу; працівники юридичного відділу; науково-педагогічні працівники відповідної кафедри; інші фахівці, які мають необхідну компетентність.

До складу апеляційної комісії не можуть входити особи, які брали участь у первинному розгляді відповідного питання

6.4. Члени апеляційної комісії зобов'язані дотримуватися вимог законодавства України щодо запобігання та врегулювання конфлікту інтересів та не брати участі у розгляді апеляції у разі його наявності.

У разі виникнення реального або потенційного конфлікту інтересів відповідна особа зобов'язана невідкладно повідомити про це та утриматися від участі у розгляді відповідного питання.

6.5. За результатами розгляду апеляції апеляційна комісія ухвалює одне з рішень:

- залишити рішення Комісії без змін;
- скасувати рішення повністю або частково;
- направити матеріали на повторний розгляд Комісії.

Рішення апеляційної комісії оформлюється протоколом та доводиться до відома заявника у встановленому в Університеті порядку. Ухвалення такого рішення не обмежує права особи на звернення до суду або використання інших способів захисту прав, передбачених законодавством України.

6.6. Особи, які брали участь у підготовці, розгляді або ухваленні оскаржуваного рішення, не можуть брати участь у повторному розгляді матеріалів після скасування такого рішення апеляційною комісією.

У разі ухвалення рішення про повторний розгляд матеріалів він здійснюється комісією в іншому складі з дотриманням вимог законодавства України у сфері запобігання корупції та принципів неупередженості, об'єктивності й справедливості.

7. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

7.1. Це Положення розглядається та ухвалюється Радою з якості вищої освіти, затверджується Вченою радою Університету та вводиться в дію наказом ректора Університету.

7.2. Зміни та доповнення до цього Положення розглядаються та ухвалюються Радою з якості вищої освіти, затверджуються Вченою радою Університету та вводяться в дію наказом ректора Університету в тому ж порядку, що й саме Положення.

7.3. З дня набрання чинності цим Положенням втрачають чинність локальні нормативні акти Університету або їх окремі положення, що суперечать цьому Положенню.

7.4. Це Положення набирає чинності з дати його введення в дію наказом ректора Університету, якщо інше не передбачено таким наказом.

7.5. Це Положення є обов'язковим для виконання всіма учасниками освітнього процесу та працівниками Університету в межах їхніх повноважень.